

Kungälv kommun

kommun@kungalv.se

Beslut efter uppföljning för grundskola

---

efter prioriterad tillsyn i Thorildskolan
belägen i Kungälv kommun

Uppföljning av tillsyn i Thorildskolan

Skolinspektionen genomförde under våren 2015 tillsyn av Kungälv kommun. En av de skolor som tillsynades var Thorildskolan. Den 15 april 2015 fattades beslut avseende skolan. I beslutet förelades Kungälv kommun att, vid ett vite av 700 000 kr, senast den 10 augusti 2015 ha vidtagit åtgärder för att avhjälpa de brister som påtalats i skolans verksamhet. Skolinspektionen har nu gjort en uppföljning av de brister som framkom i detta beslut. Uppföljningen bygger på en redovisning av vidtagna åtgärder som Kungälv kommun – efter att ha beviljats visst anstånd – inkom med den 27 augusti 2015.

Sammanfattning av kvarstående brister

Enligt Skolinspektionens bedömning är nedanstående brister ännu ej tillfullo åtgärdade. Skolinspektionen konstaterar att Kungälv kommun inte uppfyller författningskraven avseende att:

Skolinspektionens ingripande

Arbetsområde	Typ av ingripande	Senaste datum för redovisning
1. Undervisning och lärande		
Undervisningen innebär ett aktivt lärarstöd för eleverna.	Föreläggande vid vite	2016-01-15
I undervisningen tas hänsyn till varje enskild individs behov, förutsättningar, erfarenheter och tänkande.	Föreläggande vid vite	2016-01-15
Lärarna ser till att eleverna får ett reellt inflytande på arbetssätt, arbetsformer och undervisningens innehåll.	Föreläggande vid vite	2016-01-15
2. Extra anpassningar och särskilt stöd		
Ansvariga på skolan ger eleven skyndsamt stöd i form av extra anpassningar inom ramen för den	Föreläggande vid vite	2016-01-15

	ordinarie undervisningen, om eleven riskerar att inte nå de kunskapskrav som minst ska uppnås.		
	Ansvariga på skolan utreder elevens behov av särskilt stöd skyndsamt, om det visar sig att det stöd som getts i form av extra anpassningar inte är tillräckligt för att eleven ska ha möjlighet att nå de kunskapskrav som minst ska uppnås. Detsamma gäller om det finns särskilda skäl att anta att sådana anpassningar inte skulle vara tillräckliga.	Föreläggande vid vite	2016-01-15
	Visar utredningen att en elev är i behov av särskilt stöd ges eleven sådant stöd på det sätt och i den omfattning som behövs, för att eleven ska ha möjlighet att nå de kunskapskrav som minst ska uppnås.	Föreläggande vid vite	2016-01-15
4. Trygghet, studiero och åtgärder mot kränkande behandling			
	Utbildningen utformas så att alla elever tillförsäkras en skolmiljö som präglas av trygghet och studiero.	Föreläggande vid vite	2016-01-15
	Vid skolenheten bedrivs ett målinriktat arbete för att motverka kränkande behandling av elever.	Föreläggande vid vite	2016-01-15
5. Förutsättningar för lärande och trygghet			
	Elevhälsan används främst förebyggande och hälsofrämjande, för att stödja	Föreläggande vid vite	2016-01-15

	elevernas utveckling mot utbildningens mål.		
6. Styrning och utveckling av verksamheten			
	Rektorn följer upp skolenhetens resultat samt trygghet och studiero. Uppföljningen genomförs i relation till de nationella målen och dokumenteras.	Föreläggande vid vite	2016-01-15
	Utifrån en analys av det som framkommer i uppföljningen beslutar rektorn om nödvändiga utvecklingsåtgärder, och dokumenterar de beslutade åtgärderna.	Föreläggande vid vite	2016-01-15
	Rektorn planerar för genomförandet av utvecklingsåtgärder och genomför dessa. Planeringen och åtgärderna dokumenteras.	Föreläggande vid vite	2016-01-15
	Rektorn fördelar resurser inom skolenheten efter elevernas olika förutsättningar och behov.	Föreläggande vid vite	2016-01-15

Skolinspektionens beslut

Vid uppföljning av tidigare beslut konstaterar Skolinspektionen att huvudmannen inte avhjälppt påtalade brister. Skolinspektionen förutsätter att huvudmannen skyndsamt vidtar åtgärder för att avhjälpa dessa brister.

Föreläggande vid vite

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 10 och 27 §§ skollagen (2010:800) Kungälv's kommun att vid vite av 700 000 kr senast den 15 januari 2016 vidta åtgärder för att avhjälpa påtalade brister. De vidtagna åtgärderna ska senast samma dag skriftligen redovisas till Skolinspektionen.

Om Kungälvs kommun inte följer detta föreläggande kan Skolinspektionen ansöka hos förvaltningsrätten om utdömande av vitet.

Undervisning och lärande

Skolan ska se till att den ordinarie undervisningen utgår från och genomförs på ett sådant sätt att den främjar elevernas möjligheter att nå de nationella målen och kunskapskraven. I detta ingår att läraren ger eleverna ett aktivt lärarstöd genom att exempelvis genomföra strukturerade lektioner, genomföra undervisningen utifrån tydliga mål och syften och ge eleverna tydliga beskrivningar och förklaringar. Vidare anpassar läraren undervisningen efter elevernas olika förkunskaper, intressen och lärtilar och ger eleverna såväl stöd som stimulans och utmaningar. I detta arbete kan samråd med elevhälsan underlätta. Genom bland annat en varierad, stimulerande och utmanande undervisning, och genom konstruktiv återkoppling, stärker läraren elevernas vilja att lära. För att kunna individanpassa undervisningen och ge eleverna inflytande över denna är det centralt att läraren skaffar sig kunskap om elevernas olika behov och förutsättningar, liksom låter eleverna vara delaktiga i planeringen av undervisningen.

Bedömning av brist

Skolinspektionen konstaterar att Kungälvs kommun inte uppfyller författningskraven avseende att:

- Undervisningen innebär ett aktivt lärarstöd för eleverna (3 kap. 3 § skollagen; 5 kap. 2 § skolförordningen; Lgr 11, 2. Övergripande mål och riktlinjer, 2.2 Kunskaper).
- I undervisningen tas hänsyn till varje enskild individs behov, förutsättningar, erfarenheter och tänkande (1 kap. 4 § och 3 kap. 3 § skollagen; Lgr 11, 1. Skolans värdegrund och uppdrag, En likvärdig utbildning, 2. Övergripande mål och riktlinjer, 2.2. Kunskaper).
- Lärarna ser till att eleverna får ett reellt inflytande på arbetsätt, arbetsformer och undervisningens innehåll (Lgr 11, 2. Övergripande mål och riktlinjer, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande).

Åtgärder

Skolinspektionen bedömer att följande åtgärder behöver vidtas för att avhjälpa bristerna. Bristerna kan dock avhjälpas även på annat sätt.

- Alla lärare ska ge eleverna ett kontinuerligt och aktivt lärarstöd i den omfattning som behövs för att skapa förutsättningar för att eleverna når de kunskapskrav som minst ska uppnås och i övrigt utvecklas så långt som möjligt inom ramen för utbildningen.

- Lärarna ska vid planering och genomförande av undervisningen ta hänsyn till varje enskild elevs behov, förutsättningar, erfarenheter och tänkande så att lärarna anpassar undervisningen till alla elever, även de som har svårt respektive lätt att nå de kunskapskrav som minst ska uppnås.
- Lärarna ska se till att eleverna får ett reellt inflytande på arbetssätt, arbetsformer och undervisningens innehåll.

Motivering till bedömning av brist

Enligt skollagen ska alla elever ges den ledning och stimulans som de behöver i sitt lärande och sin personliga utveckling för att de utifrån sina egna förutsättningar ska kunna utvecklas så långt som möjligt enligt utbildningens mål. Elever som lätt når de kunskapskrav som minst ska uppnås ska ges ledning och stimulans för att kunna nå längre i sin kunskapsutveckling.

Enligt skolförordningen ska eleverna genom strukturerad undervisning ges ett kontinuerligt och aktivt lärarstöd i den omfattning som behövs för att skapa förutsättningar för att eleverna når de kunskapskrav som minst ska uppnås och i övrigt utvecklas så långt som möjligt inom ramen för utbildningen.

Av läroplanen framgår att skolan ska bidra till elevernas harmoniska utveckling. Utforskande, nyfikenhet och lust att lära ska utgöra en grund för skolans verksamhet. Skolan ska erbjuda eleverna strukturerad undervisning under lärares ledning, såväl i helklass som enskilt. Lärarna ska sträva efter att i undervisningen balansera och integrera kunskaper i sina olika former.

Enligt skollagen ska i utbildningen hänsyn tas till barns och elevers olika behov. Barn och elever ska ges stöd och stimulans så att de utvecklas så långt som möjligt. En strävan ska vara att uppväga skillnader i barnens och elevernas förutsättningar att tillgodogöra sig utbildningen.

I läroplanen anges att undervisningen ska anpassas till varje elevs förutsättningar och behov. Undervisningen ska främja elevernas fortsatta lärande och kunskapsutveckling med utgångspunkt i elevernas bakgrund, tidigare erfarenheter, språk och kunskaper. Läraren ska ta hänsyn till varje enskild individs behov, förutsättningar, erfarenheter och tänkande.

Enligt läroplanen ska de demokratiska principerna att kunna påverka, ta ansvar och vara delaktig omfatta alla elever. Elever ska ges inflytande över utbildningen. Läraren ska utgå från att eleverna kan och vill ta ett personligt ansvar för sin inläring och för sitt arbete i skolan. Vidare ska läraren svara för att alla elever får ett reellt inflytande på arbetssätt, arbetsformer och undervisningens innehåll. Läraren ska se till att inflytandet ökar med stigande

ålder och mognad, verka för att flickor och pojkar får ett lika stort inflytande över och utrymme i undervisningen och tillsammans med eleverna planera och utvärdera undervisningen.

I beslutet den 15 april 2015 konstaterade Skolinspektionen att alla lärare på Torhildskolan inte gav eleverna det kontinuerliga och aktiva lärarstöd som de har rätt till enligt författningarna. I beslutet konstaterade Skolinspektionen också att det i undervisningen inte togs hänsyn till varje enskild elevs behov, förutsättningar, erfarenheter och tänkande. Utredningen visade bl.a. att alla lärare inte anpassade metoder och arbets sätt i undervisningen till de elever som har svårt respektive lätt att nå de kunskapskrav som minst ska uppnås. Slutligen så konstaterades att alla lärare inte såg till att eleverna fick ett reellt inflytande på arbets sätt, arbetsformer och undervisningens innehåll. De brister som konstaterades finns utförligt beskrivna i Skolinspektionens beslut den 15 april 2015. Det framkom vid tillsynen att samtliga dessa brister funnits under en längre tid.

I den redovisning som kommunen inkom med till Skolinspektionen den 27 augusti 2015 redogör kommunen för de åtgärder som kommunen vidtagit med anledning av Skolinspektionens beslut den 15 april 2015. Av redovisningen framkommer bl.a. att kommunen tagit fram en strategi för ett långsiktigt förändringsarbete, att personalen ”påbörjat en reflektion över de egna arbets sätten” och att kommunen påbörjat kompetensutvecklingsinsatser. Vidare framgår av redovisningen att kommunen planerar att under läsåret vidta flera andra åtgärder med syftet att komma till rätta med bristerna.

Skolinspektionen kan konstatera att kommunen, genom de beskrivna åtgärderna, påbörjat ett arbete för att komma till rätta med bristerna inom detta område, men att arbete kvarstår. Enligt den bedömning kommunen själv gör i sin redovisning krävs ett längre förändringsarbete för att bristerna ska åtgärdas fullt ut. Kommunen räknar med att det kommer ta åtminstone ett läsår innan bristerna inom detta område har åtgärdats.

Skolinspektionen kan således konstatera att de påtalade bristerna inom detta arbetsområde ännu inte är avhjälpta.

Precis som i beslutet den 15 april 2015 kan Skolinspektionen alltså konstatera följande brister i Thorildskolans verksamhet.

Alla lärare ger inte eleverna ett kontinuerligt och aktivt lärarstöd i den omfattning som behövs för att skapa förutsättningar för att eleverna når de kunskapskrav som minst ska uppnås och i övrigt utvecklas så långt som möjligt inom ramen för utbildningen.

Vid planering och genomförande av undervisningen tar inte lärarna hänsyn till varje enskild elevs behov, förutsättningar, erfarenheter och tänkande så att lärarna anpassar undervisningen till alla elever, även de som har svårt respektive lätt att nå de kunskapskrav som minst ska uppnås.

Lärarna ser inte till att eleverna får ett reellt inflytande på arbetssätt, arbetsformer och undervisningens innehåll.

Motivering till val av verktyg

Skolinspektionen får enligt 26 kap. 10 § skollagen förelägga en skolhuvudman som står under dess tillsyn att fullgöra sina skyldigheter, om verksamheten inte uppfyller de krav som följer av de föreskrifter som gäller för verksamheten. Ett beslut om föreläggande gäller omedelbart. Ett föreläggande får enligt 26 kap. 27 § första stycket skollagen förenas med vite. Ett föreläggande ska, enligt 26 kap. 27 § andra stycket skollagen, förenas med vite om föreläggandet avser en eller flera brister som allvarligt försvårar förutsättningarna för eleverna att nå målen för utbildningen, om det inte av särskilda skäl är obehövt.

Skolinspektionen har i beslut den 15 april 2015, vid ett vite om 700 000 kr, förelagt Kungälv kommun att åtgärda brister som kommunen på nytt genom detta beslut föreläggs att åtgärda. Enligt beslutet skulle Kungälv kommun senast den 10 augusti 2015 ha vidtagit åtgärder för att avhjälpa påtalade brister.

Av kommunens redovisning framgår att kommunen påbörjat sitt arbete med att åtgärda de påtalade bristerna direkt efter Skolinspektionens beslut i april 2015 och att åtgärder alltsedan dess vidtagits löpande. De åtgärder som satts in hittills förefaller vara relevanta och genomtänkta. Skolinspektionen kan dock konstatera att det finns åtgärder som ännu inte hunnit sättas in och att bristerna i verksamheten kvarstår. Huvudmannen har således inte hunnit färdigt inom den tid som föreskrivits. Detta talar för att Skolinspektionen nu bör begära ett utdömande av vitesbeloppet. Det kan dock inte bortses från att en central förklaring till att alla åtgärder inte hunnit sättas in ännu synes vara att eleverna (p.g.a. sommarlovet) inte varit på plats i skolan under en stor del av den tid som kommunen haft på sig och att någon löpande utbildningsverksamhet därmed inte kunnat bedrivas. Utan elever på plats i verksamheten är en del av åtgärderna svåra att genomföra och flera av åtgärderna, såsom ex. utvärdering av redan insatta åtgärder, kräver dessutom att utbildningsverksamhet hunnit pågå under en viss sammanhängande tid. Att bristerna inte avhjulpts i tid måste ses mot denna bakgrund. Skolinspektionen anser därför att det, trots att kommunen inte följt Skolinspektionens föreläggande, finns skäl att denna gång inte begära ett utdömande av vitesbeloppet. Skolinspektionen avstår således från att begära utdömande av vitet.

Som konstaterats ovan uppfyller Kungälv kommun fortfarande inte de krav som följer av de författningar som gäller för verksamheten. Kommunen föreläggs därför, på nytt, att avhjälpa bristerna genom att vidta de åtgärder som beskrivits ovan.

De brister som kunnat konstateras inom det aktuella området är av allvarligt slag. Bristerna har – som Skolinspektionen konstaterade i sitt beslut den 15 april 2015 – fått, och riskerar, om de inte avhjälpas, att fortsatt få påtagliga konsekvenser för eleverna. Det är därför av största vikt att bristerna rättas till och att detta sker så snart som möjligt. Som konstaterats ovan så har huvudmannen påbörjat ett arbete för att avhjälpa bristerna, men mycket arbete kvarstår. Skolinspektionen bedömer – mot ovanstående bakgrund och med beaktande av att huvudman och rektor tidigare visat på en oförmåga att komma till rätta med brister i verksamheten – att ett påtryckningsmedel krävs för att försäkra att de åtgärder som påbörjats respektive planeras verkligen fullföljs på ett effektivt sätt. Mot ovanstående bakgrund, och med beaktande av övriga omständigheter som framkommit i ärendet, finner Skolinspektionen att föreläggandet även denna gång bör förenas med vite.

Skolinspektionen vill understryka vikten av att de påtalade bristerna är avhjälpna till den 15 januari 2016, dvs. det datum nu aktuellt föreläggande löper ut. Alla åtgärder som kommunen anser nödvändiga för att avhjälpa de aktuella bristerna ska då redan ha satts in och kommunen ska också till dess ha tagit fram nödvändigt underlag för att kunna visa på att insatta åtgärder fått avsedd effekt och bristerna därmed avhjälpas.

Extra anpassningar och särskilt stöd

Skolans lärmiljöer måste anpassas så att de elever som riskerar att inte nå de kunskapskrav som minst ska uppnås får stöd i form av extra anpassningar eller särskilt stöd. Skolan ska utveckla metoder för att stimulera och stödja tills åtgärderna får effekt genom att situationen för den enskilda eleven eller en grupp elever förbättras.

När skolans arbetssätt och arbetsformer inte är tillräckliga för att möta elevens behov ska en analys genomföras av hur skolan kan anpassa lärmiljöerna eller undervisningens innehåll och genomförande. Skolans svårigheter att möta elevens behov kan framkomma till exempel i undervisningen, genom resultat på nationella prov eller genom uppgift från eleven och dess vårdnadshavare. Lärare och elevhälsa ska oftast samråda för att kunna avgöra lämpliga insatser. Eleven och vårdnadshavaren ska vara delaktiga i detta. Det kan också handla om att skolan behöver förbättra sitt arbete med att hjälpa en elev med att planera och strukturera sina studier, färdighetsträning, specialpedagogiska insatser under en kortare tid, särskilda hjälpmedel eller utrustning och digital teknik med anpassade programvaror eller mer långvariga insatser såsom studiehandledning på modersmål eller regelbundna specialpedagogiska insatser såsom regelbunden kontakt

med en speciallärare. Huvudregeln är att särskilt stöd ska ges i elevens ordinarie grupp om inte detta visats vara olämpligt utifrån elevens behov. Insatserna ska utvärderas och korrigeras om de inte haft avsedd effekt.

Bedömning av brist

Skolinspektionen konstaterar att Kungälv kommun inte uppfyller författningskraven avseende att:

- Ansvariga på skolan ger eleven skyndsamt stöd i form av extra anpassningar inom ramen för den ordinarie undervisningen, om eleven riskerar att inte nå de kunskapskrav som minst ska uppnås (3 kap. 5a § skollagen).
- Ansvariga på skolan utreder elevens behov av särskilt stöd skyndsamt, om det visar sig att det stöd som getts i form av extra anpassningar inte är tillräckligt för att eleven ska ha möjlighet att nå de kunskapskrav som minst ska uppnås. Detsamma gäller om det finns särskilda skäl att anta att sådana anpassningar inte skulle vara tillräckliga (3 kap. 8 § skollagen).
- Visar utredningen att en elev är i behov av särskilt stöd ges eleven sådant stöd på det sätt och i den omfattning som behövs, för att eleven ska ha möjlighet att nå de kunskapskrav som minst ska uppnås (3 kap. 8–12 §§ skollagen; Lgr 11, 2. Övergripande mål och riktlinjer, 2.8 Rektorns ansvar).

Åtgärder

Skolinspektionen bedömer att följande åtgärder behöver vidtas för att avhjälpa bristerna. Bristerna kan dock avhjälpas även på annat sätt.

- Rektorn ska se till att de elever som riskerar att inte nå de kunskapskrav som minst ska uppnås skyndsamt ges stöd i form av extra anpassningar inom ramen för den ordinarie undervisningen.
- Rektorn ska se till att elevens behov av särskilt stöd skyndsamt utreds, när det visar sig att det stöd som getts i form av extra anpassningar inte är tillräckligt för att eleven ska ha möjlighet att nå de kunskapskrav som minst ska uppnås eller om det finns särskilda skäl att anta att sådana anpassningar inte skulle vara tillräckliga.
- Visar utredningen att en elev är i behov av särskilt stöd ska rektorn se till att eleven, oavsett ämne, ges sådant stöd på det sätt och i den omfattning som den enskilde eleven behöver, för att eleven ska ha möjlighet att nå de kunskapskrav som minst ska uppnås.
- Rektorn ska se till att det av utredningen framgår vilka behov av särskilt stöd som eleven har.

- Rektorn ska se till att utredningen genomförs i samråd med elevhälsan, om det inte är uppenbart obehövt.
- Rektorn ska se till att åtgärdsprogram utarbetas för en elev som ska ges särskilt stöd. Av åtgärdsprogrammet ska elevens behov av särskilt stöd och hur det ska tillgodoses framgå.

Motivering till bedömning av brist

Om det inom ramen för undervisningen eller genom resultatet på ett nationellt prov, uppgifter från lärare, övrig skolpersonal, en elev eller en elevs vårdnadshavare eller på annat sätt framkommer att det kan befaras att en elev inte kommer att nå de kunskapskrav som minst ska uppnås, ska enligt skollagen eleven skyndsamt ges stöd i form av extra anpassningar inom ramen för den ordinarie undervisningen.

Om det inom ramen för undervisningen eller genom resultatet på ett nationellt prov, uppgifter från lärare, övrig skolpersonal, en elev eller en elevs vårdnadshavare eller på annat sätt framkommer att det kan befaras att en elev inte kommer att nå de kunskapskrav som minst ska uppnås, trots att stöd har getts i form av extra anpassningar inom ramen för den ordinarie undervisningen, ska detta enligt skollagen anmälas till rektorn. Detsamma gäller om det finns särskilda skäl att anta att sådana anpassningar inte skulle vara tillräckliga. Rektorn ska se till att elevens behov av särskilt stöd skyndsamt utreds. Behovet av särskilt stöd ska även utredas om eleven uppvisar andra svårigheter i sin skolsituation. Samråd ska ske med elevhälsan, om det inte är uppenbart obehövt.

Om en utredning visar att en elev är i behov av särskilt stöd, ska enligt skollagen han eller hon ges sådant stöd. Vidare anger skollagen att ett åtgärdsprogram ska utarbetas för en elev som ska ges särskilt stöd. Av programmet ska behovet av särskilt stöd och hur det ska tillgodoses framgå. Av programmet ska det också framgå när åtgärderna ska följas upp och utvärderas och vem som är ansvarig för uppföljningen respektive utvärderingen. Eleven och elevens vårdnadshavare ska ges möjlighet att delta när ett åtgärdsprogram utarbetas. Åtgärdsprogrammet beslutas av rektorn.

Rektorn har enligt läroplanen ett särskilt ansvar för att undervisningen och elevhälsans verksamhet utformas så att eleverna får det särskilda stöd och den hjälp de behöver och att resursfördelningen och stödåtgärderna anpassas till den värdering av elevernas utveckling som lärarna gör.

I Skolinspektionens beslut den 15 april 2015 konstaterades att ansvariga på skolan inte skyndsamt gav elever stöd i form av extra anpassningar inom ramen för den ordinarie undervisningen då eleven riskerade att inte nå de

Beslut

2015-10-02

12 (27)

Dnr 43-2014:8047

kunskapskrav som minst ska uppnås. Utredningen visade bl.a. att alla elever, trots kända svårigheter, inte fick de extra anpassningar som de behövde till exempel i form av muntliga prov, eller förändrat upplägg i undervisningen. Skolinspektionen konstaterade vidare i beslutet att ansvariga på skolan inte skyndsamt utredde elevers behov av särskilt stöd. Utredningen visade bl.a. att skolan saknade ett fungerande arbete för att uppmärksamma, anmäla och skyndsamt utreda om elever har behov av särskilt stöd och att utredningstiden ofta var väldigt lång, ibland flera månader. Utredningen visade också på brister i det samråd som ska ske med elevhälsan.

I beslutet konstaterade Skolinspektionen vidare att ansvariga på skolan inte gav elever i behov av särskilt stöd det särskilda stöd som de behöver. Utredningen i denna del visade bl.a. att elever inte gavs det särskilda stöd de behövde trots att lärarna kände till elevernas stödbehov och att stöd inte gavs i alla ämnen. Utredningen visade på en tradition av att flytta ut de elever som behöver individanpassning utifrån specifika inlärningssvårigheter ur klassrummet, istället för att ge eleverna stöd inom den elevgrupp som eleven tillhör. I beslutet påtalades också bl.a. att det för vissa elever saknades beslut om placering i särskild undervisningsgrupp och att vissa av de beslut som fanns fattats av annan person än rektorn. De brister som konstaterades finns utförligt beskrivna i Skolinspektionens beslut den 15 april 2015. Vid tillsynen framkom att de påtalade bristerna funnits under en längre tid.

Av kommunens redovisning till Skolinspektionen framgår att kommunen vidtagit en rad åtgärder med anledning av Skolinspektionens föreläggande i beslutet den 15 april 2015. Åtgärderna har bland annat bestått i kompetensutvecklingsinsatser riktade mot personalen och organisations- och resursförändringar som syftar till att frigöra personalresurser för arbetet med elever med olika stödbehov. Nya rutiner och arbetssätt har också införts, däribland en reviderad rutin för pedagogiskt stöd. Enligt huvudmannens redovisning kommer den nya organisationen och arbetssätten att omsättas i praktiken från skolstart höstterminen 2015 och sedan utvärderas löpande under läsåret. Det framgår av huvudmannens redovisning att arbetet med att komma till rätta med samtliga brister inom det aktuella arbetsområdet inleddes i april 2015 och kommer fortgå minst under läsåret 2015/16. Enligt en prognos från huvudmannen kommer bristerna avseende att ge skyndsamt stöd i form av extra anpassningar och att ge särskilt stöd utifrån de behov eleven har vara åtgärdade i juni 2016. Bristen avseende skyndsamt utredning av elevens behov av särskilt stöd beräknas vara åtgärdad i december 2015.

Skolinspektionen kan konstatera att kommunen, genom de beskrivna åtgärderna, påbörjat ett arbete för att komma till rätta med bristerna inom detta område, men att arbete kvarstår. Förutom att vissa planerade åtgärder enligt

Beslut

2015-10-02

13 (27)

Dnr 43-2014:8047

redovisningen ännu inte hunnit vidtas, så kvarstår bl.a. för skola/huvudman att göra en utvärdering av de genomförda organisationsförändringarna och de nyligen implementerade rutinerna. En utvärdering av de insatta åtgärderna är av central betydelse för att skola/huvudman ska kunna avgöra vilken effekt de insatta åtgärderna fått på de brister som konstaterats i verksamheten, och för att, utifrån utvärderingens resultat, eventuellt kunna sätta in andra mer verkningsfulla åtgärder.

Skolinspektionen kan, mot ovanstående bakgrund, konstatera att de påtalade bristerna inom detta arbetsområde ännu inte är avhjälpna.

Precis som i beslutet den 15 april 2015 kan Skolinspektionen alltså konstatera följande brister i Thorildskolans verksamhet.

Ansvariga på skolan ger inte eleven skyndsamt stöd i form av extra anpassningar inom ramen för den ordinarie undervisningen, om eleven riskerar att inte nå de kunskapskrav som minst ska uppnås.

Ansvariga på skolan utreder inte elevens behov av särskilt stöd skyndsamt, om det visar sig att det stöd som getts i form av extra anpassningar inte är tillräckligt för att eleven ska ha möjlighet att nå de kunskapskrav som minst ska uppnås. Detsamma gäller om det finns särskilda skäl att anta att sådana anpassningar inte skulle vara tillräckliga.

Visar utredningen att en elev är i behov av särskilt stöd ges inte eleven sådant stöd på det sätt och i den omfattning som behövs, för att eleven ska ha möjlighet att nå de kunskapskrav som minst ska uppnås.

Motivering till val av verktyg

Skolinspektionen får enligt 26 kap. 10 § skollagen förelägga en skolhuvudman som står under dess tillsyn att fullgöra sina skyldigheter, om verksamheten inte uppfyller de krav som följer av de föreskrifter som gäller för verksamheten. Ett beslut om föreläggande gäller omedelbart. Ett föreläggande får enligt 26 kap. 27 § första stycket skollagen förenas med vite. Ett föreläggande ska, enligt 26 kap. 27 § andra stycket skollagen, förenas med vite om föreläggandet avser en eller flera brister som allvarligt försvårar förutsättningarna för eleverna att nå målen för utbildningen, om det inte av särskilda skäl är obehövligt.

Skolinspektionen har i beslut den 15 april 2015, vid ett vite om 700 000 kr, förelagt Kungälv kommun att åtgärda brister som kommunen på nytt genom detta beslut föreläggs att åtgärda. Enligt beslutet skulle Kungälv kommun senast den 10 augusti 2015 ha vidtagit åtgärder för att avhjälpa påtalade brister.

Beslut

2015-10-02

14 (27)

Dnr 43-2014:8047

Av kommunens redovisning framgår att kommunen påbörjat sitt arbete med att åtgärda de påtalade bristerna direkt efter Skolinspektionens beslut i april 2015 och att åtgärder alltsedan dess vidtagits löpande. De åtgärder som satts in hitills förefaller vara relevanta och genomtänkta. Skolinspektionen kan dock konstatera att det finns åtgärder som ännu inte hunnit sättas in och att bristerna i verksamheten kvarstår. Huvudmannen har således inte hunnit färdigt inom den tid som föreskrivits. Detta talar för att Skolinspektionen nu bör begära ett utdömande av vitesbeloppet. Det kan dock inte bortses från att en central förklaring till att alla åtgärder inte hunnit sättas in ännu synes vara att eleverna (p.g.a. sommarlovet) inte varit på plats i skolan under en stor del av den tid som kommunen haft på sig och att någon löpande utbildningsverksamhet därmed inte kunnat bedrivas. Utan elever på plats i verksamheten är en del av åtgärderna svåra att genomföra och flera av åtgärderna, såsom ex. utvärdering av redan insatta åtgärder, kräver dessutom att utbildningsverksamhet hunnit pågå under en viss sammanhängande tid. Att bristerna inte avhjälpes i tid måste ses mot denna bakgrund. Skolinspektionen anser därför att det, trots att kommunen inte följt Skolinspektionens föreläggande, finns skäl att denna gång inte begära ett utdömande av vitesbeloppet. Skolinspektionen avstår således från att begära utdömande av vite.

Som konstaterats ovan uppfyller Kungälv kommun fortfarande inte de krav som följer av de författningar som gäller för verksamheten. Kommunen föreläggs därför, på nytt, att avhjälpa bristerna genom att vidta de åtgärder som beskrivits ovan.

De brister som kunnat konstateras inom det aktuella området är av allvarligt slag. Bristerna har – som Skolinspektionen konstaterade i sitt beslut den 15 april 2015 – fått, och riskerar, om de inte avhjälpes, att fortsatt få påtagliga konsekvenser för eleverna. Det är därför av största vikt att bristerna rättas till och att detta sker så snart som möjligt. Som konstaterats ovan så har huvudmannen påbörjat ett arbete för att avhjälpa bristerna, men mycket arbete kvarstår. Skolinspektionen bedömer – mot ovanstående bakgrund och med beaktande av att huvudman och rektor tidigare visat på en oförmåga att komma till rätta med brister i verksamheten – att ett påtryckningsmedel krävs för att försäkra att de åtgärder som påbörjats respektive planeras verkligen fullföljs på ett effektivt sätt. Mot ovanstående bakgrund, och med beaktande av övriga omständigheter som framkommit i ärendet, finner Skolinspektionen att föreläggandet även denna gång bör förenas med vite.

Skolinspektionen vill understryka vikten av att de påtalade bristerna är avhjälpna till den 15 januari 2016, dvs. det datum nu aktuellt föreläggande löper ut. Alla åtgärder som kommunen anser nödvändiga för att avhjälpa de aktuella bristerna ska då redan ha satts in och kommunen ska också till dess ha tagit

fram nödvändigt underlag för att kunna visa på att insatta åtgärder fått avsedd effekt och bristerna därmed avhjälpats.

Trygghet, studiero och åtgärder mot kränkande behandling

Skolan ska, i det dagliga arbetet, arbeta för att elevernas lärmiljö ska präglas av trygghet och studiero och är fri från kränkande behandling. Skolan ska se till att eleverna kan bedriva sina studier i en lugn miljö där de exempelvis inte störs, hotas eller känner sig otrygga av andra elever. Denna miljö bör inte begränsas till enbart lektionssalar, utan även gälla övriga studieutrymmen på skolan som exempelvis skolbibliotek, grupprum. Vidare ska skolan genomföra åtgärder för att förebygga och förhindra kränkande behandling av elever vid skolan. Om en enskild elev upplever sig kränkt ska omständigheterna utredas, och i förekommande fall åtgärdas för att förhindra kränkande behandling i framtiden.

Bedömning av brist

Skolinspektionen konstaterar att Kungälv kommun inte uppfyller författningskraven avseende att:

- Utbildningen utformas så att alla elever tillförsäkras en skolmiljö som präglas av trygghet och studiero (5 kap. 3 § skollagen).
- Vid skolenheten bedrivs ett målinriktat arbete för att motverka kränkande behandling av elever (6 kap. 6–10 §§ skollagen).

Åtgärder

Skolinspektionen bedömer att följande åtgärder behöver vidtas för att avhjälpa bristerna. Bristerna kan dock avhjälpas även på annat sätt.

- Rektorn ska se till att utbildningen utformas så att alla elever tillförsäkras en skolmiljö som präglas av trygghet och studiero.
- Rektorn ska se till att det bedrivs ett målinriktat arbete för att motverka kränkande behandling av elever.

Motivering till bedömning av brist

Enligt skollagen ska utbildningen utformas på ett sådant sätt att alla elever tillförsäkras en skolmiljö som präglas av trygghet och studiero. Enligt skollagen ska huvudmannen se till att det inom ramen för varje särskild verksamhet bedrivs ett målinriktat arbete för att motverka kränkande behandling av barn och elever. Vidare anger skollagen att huvudmannen ska se till att det varje år upprättas en plan med en översikt över de åtgärder som behövs för att förebygga och förhindra kränkande behandling av barn och elever. Planen ska innehålla en redogörelse för vilka av dessa åtgärder som avses att påbörjas eller

Beslut

2015-10-02

16 (27)

Dnr 43-2014:8047

genomföras under det kommande året. En redogörelse för hur de planerade åtgärderna har genomförts ska tas in i efterföljande års plan.

I Skolinspektionens beslut den 15 april 2015 konstaterades att det fanns elever som inte kände sig trygga i skolan. Utredningen visade att skolan, trots detta, inte kartlagt vad som orsakade dessa upplevelser av otrygghet. Utredningen visade också att det inte fanns någon vuxennärvaro på rasterna. I beslutet konstaterades även att det var stökigt på vissa lektioner och därmed brast i studieron. Skolinspektionen kunde vidare konstatera att den åtgärdstrappa som finns angiven i skollagen som ett stöd i arbetet med trygghet och studiero inte användes och att det fanns brister i skolans målinriktade arbete mot kränkande behandling. De brister som konstaterades finns utförligt beskrivna i Skolinspektionens beslut den 15 april 2015.

Kommunen uppger i sin redovisning till Skolinspektionen att skolan, "genom förändringar i arbetssätt och organisering", ska få en god studiero och trygg miljö för eleverna. Kommunen beskriver i sin redovisning de åtgärder som vidtagits och som planeras vidtas under innevarande termin för att uppnå detta och avhjälpa påtalade brister. Bland annat uppger huvudmannen att studiero kommer att vara ett fokusområde vid arbetslagsmötena under höstterminen 2015. Detta innebär enligt huvudmannen att lärarna gemensamt följer upp och diskuterar om lektionerna fungerat tillfredsställande när det gäller studiero; i detta arbete kommer enligt huvudmannen elevernas upplevelse av situationen vara av central betydelse. En annan åtgärd som huvudmannen uppger har vidtagits är att ett rastvärdsschema tagits fram vilket ska garantera vuxennärvaron i korridorer m.m. utanför lektionstid. Härutöver planeras bl.a. en enkät under hösten bland eleverna och diverse fortbildningsinsatser. Vidare framgår av huvudmannens redovisning att en översikt av likabehandlingsarbetet har genomförts och att vissa justeringar har gjorts i likabehandlingsplanen under sommaren men att det kommer ske ytterligare revidering under hösten.

Skolinspektionen kan konstatera att kommunen, genom de beskrivna åtgärderna, påbörjat ett arbete för att komma till rätta med bristerna inom detta område, men att arbete kvarstår. Flera av de beskrivna åtgärderna har ännu inte vidtagits, andra har sjuvätsats först i samband med höstterminens start och bygger på en löpande utvärdering av dess effekter under hösten. Vilken effekt de insatta åtgärderna kommer att få går ännu inte att avgöra. Huvudmannen vidgår att det kommer att ta tid att avhjälpa bristerna och anser, enligt den prognos som lämnas i redovisningen, att bristerna inom detta arbetsområde kommer att vara helt åtgärdade först i oktober 2016.

Beslut

2015-10-02

17 (27)

Dnr 43-2014:8047

Skolinspektionen kan, mot denna bakgrund, konstatera att de påtalade bristerna inom detta arbetsområde ännu inte är avhjälpna.

Precis som i beslutet den 15 april 2015 kan Skolinspektionen alltså konstatera följande brister i Thorildskolans verksamhet.

Utbildningen utformas inte så att alla elever tillförsäkras en skolmiljö som präglas av trygghet och studiero.

Vid skolenheten bedrivs inte ett målinriktat arbete för att motverka kränkande behandling av elever.

Motivering till val av verktyg

Skolinspektionen får enligt 26 kap. 10 § skollagen förelägga en skolhuvudman som står under dess tillsyn att fullgöra sina skyldigheter, om verksamheten inte uppfyller de krav som följer av de föreskrifter som gäller för verksamheten. Ett beslut om föreläggande gäller omedelbart. Ett föreläggande får enligt 26 kap. 27 § första stycket skollagen förenas med vite. Ett föreläggande ska, enligt 26 kap. 27 § andra stycket skollagen, förenas med vite om föreläggandet avser en eller flera brister som allvarligt försvårar förutsättningarna för eleverna att nå målen för utbildningen, om det inte av särskilda skäl är obehövligt.

Skolinspektionen har i beslut den 15 april 2015, vid ett vite om 700 000 kr, förelagt Kungälvskommunen att åtgärda brister som kommunen på nytt genom detta beslut föreläggs att åtgärda. Enligt beslutet skulle Kungälvskommunen senast den 10 augusti 2015 ha vidtagit åtgärder för att avhjälpa påtalade brister.

Av kommunens redovisning framgår att kommunen påbörjat sitt arbete med att åtgärda de påtalade bristerna direkt efter Skolinspektionens beslut i april 2015 och att åtgärder alltsedan dess vidtagits löpande. De åtgärder som satts in hittills förefaller vara relevanta och genomtänkta. Skolinspektionen kan dock konstatera att det finns åtgärder som ännu inte hunnit sättas in och att bristerna i verksamheten kvarstår. Huvudmannen har således inte hunnit färdigt inom den tid som föreskrivits. Detta talar för att Skolinspektionen nu bör begära ett utdömande av vitesbeloppet. Det kan dock inte bortses från att en central förklaring till att alla åtgärder inte hunnit sättas in ännu synes vara att eleverna (p.g.a. sommarlovet) inte varit på plats i skolan under en stor del av den tid som kommunen haft på sig och att någon löpande utbildningsverksamhet därmed inte kunnat bedrivas. Utan elever på plats i verksamheten är en del av åtgärderna svåra att genomföra och flera av åtgärderna, såsom ex. utvärdering av redan insatta åtgärder, kräver dessutom att utbildningsverksamhet hunnit pågå under en viss sammanhängande tid. Att bristerna inte avhjälpits i tid måste ses mot denna bakgrund. Skolinspektionen anser därför att det, trots att

kommunen inte följt Skolinspektionens föreläggande, finns skäl att denna gång inte begära ett utdömande av vitesbeloppet. Skolinspektionen avstår således från att begära utdömande av vitet.

Som konstaterats ovan uppfyller Kungälv kommun fortfarande inte de krav som följer av de författningar som gäller för verksamheten. Kommunen föreläggs därför, på nytt, att avhjälpa bristerna genom att vidta de åtgärder som beskrivits ovan.

De brister som kunnat konstateras inom det aktuella området är av allvarligt slag. Bristerna har – som Skolinspektionen konstaterade i sitt beslut den 15 april 2015 – fått, och riskerar, om de inte avhjälpas, att fortsatt få påtagliga konsekvenser för eleverna. Det är därför av största vikt att bristerna rättas till och att detta sker så snart som möjligt. Som konstaterats ovan så har huvudmannen påbörjat ett arbete för att avhjälpa bristerna, men mycket arbete kvarstår. Skolinspektionen bedömer – mot ovanstående bakgrund och med beaktande av att huvudman och rektor tidigare visat på en oförmåga att komma till rätta med brister i verksamheten – att ett påtryckningsmedel krävs för att försäkra att de åtgärder som påbörjats respektive planeras verkligen fullföljs på ett effektivt sätt. Mot ovanstående bakgrund, och med beaktande av övriga omständigheter som framkommit i ärendet, finner Skolinspektionen att förelägandet även denna gång bör förenas med vite.

Skolinspektionen vill understryka vikten av att de påtalade bristerna är avhjälpna till den 15 januari 2016, dvs. det datum nu aktuellt föreläggande löper ut. Alla åtgärder som kommunen anser nödvändiga för att avhjälpa de aktuella bristerna ska då redan ha satts in och kommunen ska också till dess ha tagit fram nödvändigt underlag för att kunna visa på att insatta åtgärder fått avsedd effekt och bristerna därmed avhjälpas.

Förutsättningar för lärande och trygghet

Skolan ska se till att viktiga förutsättningar för elevernas lärande och trygghet är uppfyllda på skolan. Rektorn ska i ett tidigt skede uppmärksamma elever som av ogiltiga skäl inte deltar i skolarbetet, så att eleven så snart som möjligt deltar. Skolan ska bedriva ett aktivt värdegrundsarbete, som innebär att exempelvis grundläggande demokratiska värderingar och mänskliga rättigheter kommer till uttryck i praktisk handling.

Vidare ska lärarna ha kompetens och samverka med varandra, för att genom till exempel erfarenhetsutbyte utveckla skolans undervisning. Centrala stödfunktioner som skolbibliotek, elevhälsa och studie- och yrkesvägledning används aktivt i utbildningen, för att stödja och främja elevernas utveckling mot de nationella målen. Skolan ska

således inte bara ha tillgång till dessa funktioner, utan de ska kontinuerligt användas i undervisning och övrig skolverksamhet.

Bedömning av brist

Skolinspektionen konstaterar att Kungälv kommun inte uppfyller författningskraven avseende att:

- Elevhälsan används främst förebyggande och hälsofrämjande, för att stödja elevernas utveckling mot utbildningens mål (2 kap. 25 § skollagen).

Åtgärder

Skolinspektionen bedömer att följande åtgärder behöver vidtas för att avhjälpa bristerna. Bristerna kan dock avhjälpas även på annat sätt.

- Rektorn ska se till att elevhälsan främst används förebyggande och hälsofrämjande, för att stödja elevernas utveckling mot utbildningens mål.

Motivering till bedömning av brist

Enligt skollagen ska det för eleverna i grundskolan finnas elevhälsa. Elevhälsan ska omfatta medicinska, psykologiska, psykosociala och specialpedagogiska insatser. För medicinska, psykologiska och psykosociala insatser ska det finnas tillgång till skolläkare, skolsköterska, psykolog och kurator. Vidare ska det finnas tillgång till personal med sådan kompetens att elevernas behov av specialpedagogiska insatser kan tillgodoses. Elevhälsan ska främst vara förebyggande och hälsofrämjande och elevernas utveckling mot utbildningens mål ska stödjas.

I Skolinspektionens beslut den 15 april 2015 konstaterades att elevhälsan vid Thorildskolan inte främst används förebyggande och hälsofrämjande, för att stödja elevernas utveckling mot utbildningens mål. Skolinspektionen kunde i beslutet konstatera att elevhälsan istället främst ägnade sig åt utredningar och behovsanpassade insatser. De brister som konstaterades finns utförligt beskrivna i Skolinspektionens beslut den 15 april 2015.

Av kommunens redovisning till Skolinspektionen framgår att elevhälsoteamet, sedan Skolinspektionens beslut i april 2015, genomfört en utvärdering av sitt arbete och, utifrån denna (och Skolinspektionens beslut), lagt upp en plan för hur de påtalade bristerna ska avhjälpas. Denna plan innefattar ett antal åtgärder som ska genomföras under hösten 2015 och våren 2016, däribland en regelbunden uppföljning av åtgärdsprogram, elevnärvaro och betyg samt regelbundna besök ute i arbetslagen. Kommunen bedömer att bristen inom detta område kommer att vara åtgärdad i december 2015.

Skolinspektionen kan konstatera att kommunens arbete med att komma till rätta med de påtalade bristerna så här långt resulterat i en plan för det fortsatta arbetet. Enligt planen ska ett antal åtgärder sättas in under hösten 2015 och våren 2016. En stor del av kommunens arbete kvarstår således. Mot denna bakgrund kan det konstateras att de påtalade bristerna inom arbetsområdet ännu inte har åtgärdats.

Precis som i beslutet den 15 april 2015 kan Skolinspektionen alltså konstatera följande brist i Thorildskolans verksamhet.

Elevhälsan används inte främst förebyggande och hälsofrämjande, för att stödja elevernas utveckling mot utbildningens mål.

Motivering till val av verktyg

Skolinspektionen får enligt 26 kap. 10 § skollagen förelägga en skolhuvudman som står under dess tillsyn att fullgöra sina skyldigheter, om verksamheten inte uppfyller de krav som följer av de föreskrifter som gäller för verksamheten. Ett beslut om föreläggande gäller omedelbart. Ett föreläggande får enligt 26 kap. 27 § första stycket skollagen förenas med vite. Ett föreläggande ska, enligt 26 kap. 27 § andra stycket skollagen, förenas med vite om föreläggandet avser en eller flera brister som allvarligt försvårar förutsättningarna för eleverna att nå målen för utbildningen, om det inte av särskilda skäl är obehövligt.

Skolinspektionen har i beslut den 15 april 2015, vid ett vite om 700 000 kr, förelagt Kungälv kommun att åtgärda brister som kommunen på nytt genom detta beslut föreläggs att åtgärda. Enligt beslutet skulle Kungälv kommun senast den 10 augusti 2015 ha vidtagit åtgärder för att avhjälpa påtalade brister.

Av kommunens redovisning framgår att kommunen påbörjat sitt arbete med att åtgärda den påtalade bristen direkt efter Skolinspektionens beslut i april 2015 och att ett antal åtgärder vidtagits sedan dess. De åtgärder som satts in hittills förefaller vara relevanta och genomtänkta. Skolinspektionen kan dock konstatera att det finns åtgärder som ännu inte hunnit sättas in och att bristen i verksamheten kvarstår. Huvudmannen har således inte hunnit färdigt inom den tid som föreskrivits. Detta talar för att Skolinspektionen nu bör begära ett utdömande av vitesbeloppet. Det kan dock inte bortses från att en central förklaring till att alla åtgärder inte hunnit sättas in ännu synes vara att eleverna (p.g.a. sommarlovet) inte varit på plats i skolan under en stor del av den tid som kommunen haft på sig och att någon löpande utbildningsverksamhet därmed inte kunnat bedrivas. Utan elever på plats i verksamheten är en del av åtgärderna svåra att genomföra och flera av åtgärderna, såsom ex. utvärdering av redan insatta åtgärder, kräver dessutom att utbildningsverksamhet hunnit pågå under en viss sammanhängande tid. Att bristen inte avhjälpes i tid måste

ses mot denna bakgrund. Skolinspektionen anser därför att det, trots att kommunen inte följt Skolinspektionens föreläggande, finns skäl att denna gång inte begära ett utdömande av vitesbeloppet. Skolinspektionen avstår således från att begära utdömande av vitet.

Som konstaterats ovan uppfyller Kungälv kommun fortfarande inte de krav som följer av de författningar som gäller för verksamheten. Kommunen föreläggs därför, på nytt, att avhjälpa bristen genom att vidta de åtgärder som beskrivits ovan.

Den brist som kunnat konstateras inom det aktuella området är av allvarligt slag. Bristen riskerar – som Skolinspektionen konstaterade i sitt beslut den 15 april 2015 –, om den inte avhjälpas, att få påtagliga konsekvenser för eleverna. Det är därför av största vikt att bristen rättas till och att detta sker så snart som möjligt. Som konstaterats ovan så har huvudmannen påbörjat ett arbete för att avhjälpa bristen, men mycket arbete kvarstår. Skolinspektionen bedömer – mot ovanstående bakgrund och med beaktande av att huvudman och rektor tidigare visat på en oförmåga att komma till rätta med brister i verksamheten – att ett påtryckningsmedel krävs för att försäkra att de åtgärder som planeras verkligen fullföljs på ett effektivt sätt. Mot ovanstående bakgrund, och med beaktande av övriga omständigheter som framkommit i ärendet, finner Skolinspektionen att föreläggandet även denna gång bör förenas med vite.

Skolinspektionen vill understryka vikten av att den påtalade bristen är avhjälp till den 15 januari 2016, dvs. det datum nu aktuellt föreläggande löper ut. Alla åtgärder som kommunen anser nödvändiga för att avhjälpa den aktuella bristen ska då redan ha satts in och kommunen ska också till dess ha tagit fram nödvändigt underlag för att kunna visa på att insatta åtgärder fått avsedd effekt och bristen därmed avhjälpes.

Styrning och utveckling av verksamheten

Rektor ska, genom ett aktivt ledarskap, styra och utveckla verksamheten vid skolan så att alla elever ges en likvärdig utbildning av god kvalitet i en trygg miljö. Därför ska rektor, tillsammans med elever och personal, ha ett långsiktigt arbete för att nå detta syfte. Arbetet sker genom att utifrån en analys av nuläget identifiera verksamhetens utvecklingsbehov och med grund i denna analys sedan vidta nödvändiga förbättringsåtgärder. Detta innebär exempelvis att personalen ges kompetensutveckling som motsvarar de behov som framkommit genom analys av verksamhetens förbättringsområden. Det innebär också att rektor fördelar verksamhetens resurser på ett sätt som svarar mot elevernas behov, så att alla elever ges förutsättningar att nå målen för utbildningen.

Bedömning av brist

Skolinspektionen konstaterar att Kungälv kommun inte uppfyller författningskraven avseende att:

- Rektorn följer upp skolenhetens resultat samt trygghet och studiero. Uppföljningen genomförs i relation till de nationella målen och dokumenteras (1 kap. 4 §, 4 kap. 4–6 §§ och 5 kap. 3 § skollagen; Lgr 11, 2. Övergripande mål och riktlinjer, 2.8 Rektorns ansvar).
- Utifrån en analys av det som framkommer i uppföljningen beslutar rektorn om nödvändiga utvecklingsåtgärder, och dokumenterar de beslutade åtgärderna (4 kap. 4–7 §§ skollagen; Lgr 11, 2. Övergripande mål och riktlinjer, 2.8 Rektorns ansvar).
- Rektorn planerar för genomförandet av utvecklingsåtgärder och genomför dessa. Planeringen och åtgärderna dokumenteras (4 kap. 4–7 §§ skollagen; Lgr 11, 2. Övergripande mål och riktlinjer, 2.8 Rektorns ansvar).
- Rektorn fördelar resurser inom skolenheten efter elevernas olika förutsättningar och behov (2 kap. 10 § skollagen; Lgr 11, 2. Övergripande mål och riktlinjer, 2.8 Rektorns ansvar).

Åtgärder

Skolinspektionen bedömer att följande åtgärder behöver vidtas för att avhjälpa bristerna. Bristerna kan dock avhjälpas även på annat sätt.

- Rektorn ska följa upp skolenhetens resultat samt resultatet av arbetet med trygghet och studiero. Uppföljningen ska genomföras i relation till de nationella målen och dokumenteras.
- Utifrån en analys av det som framkommer i uppföljningen ska rektorn besluta om nödvändiga utvecklingsåtgärder och dokumentera de beslutade åtgärderna.
- Rektorn ska planera för genomförandet av utvecklingsåtgärder och genomföra dessa. Planeringen och åtgärderna ska dokumenteras.
- Rektorn ska fördela resurser inom skolenheten så att de svarar mot elevernas olika förutsättningar och behov.

Motivering till bedömning av brist

Enligt skollagen ska rektorn ansvara för att det vid skolenheten bedrivs ett kvalitetsarbete som består i att systematiskt och kontinuerligt planera, följa upp och utveckla utbildningen. Kvalitetsarbetet på enhetsnivå ska genomföras under medverkan av lärare, övrig personal och elever. Inriktningen på det systematiska kvalitetsarbetet ska vara att de mål som finns för utbildningen i skollagen och i andra föreskrifter (nationella mål) uppfylls. Det systematiska kvalitetsarbetet ska dokumenteras. Om det framkommer att det finns brister i

Beslut

2015-10-02

23 (27)

Dnr 43-2014:8047

verksamheten ska huvudmannen se till att nödvändiga åtgärder vidtas. Enligt läroplanen ansvarar rektorn för att skolans resultat följs upp och utvärderas i förhållande till de nationella målen och kunskapskraven. Rektorn har ansvaret för skolans resultat.

Enligt skollagen ska rektorn besluta om sin enhets inre organisation och ansvara för att fördela resurser inom enheten efter elevernas olika förutsättningar och behov. Enligt läroplanen har rektorn ett särskilt ansvar för att resursfördelningen och stödåtgärderna anpassas till den värdering av elevernas utveckling som lärare gör.

I beslutet den 15 april 2015 konstaterade Skolinspektionen att skolan hade brister i sitt systematiska kvalitetsarbete och att detta fått konsekvenser för eleverna. Utredningen visade bl.a. att skolenheten saknade strukturer och rutiner för en systematisk uppföljning, utvärdering och utveckling av utbildningens resultat i förhållande till de nationella målen. Bristerna i skolans systematiska kvalitetsarbete pekades i beslutet ut som en förklaring till att det kunnat finnas allvarliga brister på centrala områden – framförallt inom skolans arbete med individanpassning och särskilt stöd – utan att de ansvariga på skolan vidtagit några åtgärder. Vid tillsynen framkom att bristerna i det systematiska kvalitetsarbetet funnits under en längre tid. I beslutet konstaterades även att det fanns brister i rektorns ansvarstagande för att fördela resurser inom enheten efter elevernas olika förutsättningar och behov. De brister som konstaterades finns utförligt beskrivna i Skolinspektionens beslut den 15 april 2015.

Av ingiven redovisning framgår att kommunens arbete hittills har resulterat i att en kvalitetsplan tagits fram. Planen består av tre delar. De olika delarna kommer, enligt kommunen, att följas upp vid olika tillfällen och då revideras utifrån vad som framkommit. Enligt kommunen har skolledningen under sommaren arbetat med en av de tre delarna som avser "kunskap, utveckling och lärande" samt "betyg och bedömning". Rektorn gav i juni alla lärare i uppdrag att i ämnesgrupper analysera resultaten i sitt ämne. Dessa analyser låg sedan, tillsammans med bl.a. betygsstatistik, till grund för rektors analys och åtgärder. Enligt redovisningen kommer arbetet med kvalitetsplanen att fortsätta under hösten, då med uppföljning och analys av de övriga två delarna: "normer och värden" och delaktighet och inflytande". För att fortsätta utvecklingen av det systematiska kvalitetsarbetet kommer, enligt huvudmannen, en pedagog att få ett utvecklingsuppdrag "kring detta" under det kommande läsåret. Huvudmannen uppger i sin redovisning också att mer resurser avsatts för rektor och ledningsansvaret på skolan. Rektorn är nu enbart ansvarig för grundskolan och inte grundsärskolan och tjänsten biträdande

Beslut

2015-10-02

24 (27)

Dnr 43-2014:8047

rektor kommer att utökas med 50 procent. Enligt huvudmannens redovisning kommer ett fortsatt utvecklingsarbete att ske under läsåret 2015/16.

Skolinspektionen kan konstatera att kommunen, genom de beskrivna åtgärderna, påbörjat ett arbete för att komma till rätta med bristerna inom detta område, men att arbete kvarstår. Ett flertal av de åtgärder kommunen menar behöver vidtas för att komma till rätta med bristerna har ännu inte utförts. Enligt den bedömning kommunen själv gör i sin redovisning bedöms bristerna vara avhjälpna först i juni 2016.

Skolinspektionen kan således konstatera att de påtalade bristerna inom detta arbetsområde ännu inte är avhjälpna.

Precis som i beslutet den 15 april 2015 kan Skolinspektionen konstatera följande brister i Thorildskolans verksamhet.

Rektorn följer inte upp skolenhetens resultat samt trygghet och studiero. Uppföljningen genomförs inte i relation till de nationella målen och dokumenteras inte.

Utifrån en analys av det som framkommer i uppföljningen beslutar inte rektorn om nödvändiga utvecklingsåtgärder, och dokumenterar de beslutade åtgärderna.

Rektorn planerar inte för genomförandet av utvecklingsåtgärder och genomför dessa. Planeringen och åtgärderna dokumenteras inte.

Rektorn fördelar inte resurser inom skolenheten efter elevernas olika förutsättningar och behov.

Motivering till val av verktyg

Skolinspektionen får enligt 26 kap. 10 § skollagen förelägga en skolhuvudman som står under dess tillsyn att fullgöra sina skyldigheter, om verksamheten inte uppfyller de krav som följer av de föreskrifter som gäller för verksamheten. Ett beslut om föreläggande gäller omedelbart. Ett föreläggande får enligt 26 kap. 27 § första stycket skollagen förenas med vite. Ett föreläggande ska, enligt 26 kap. 27 § andra stycket skollagen, förenas med vite om föreläggandet avser en eller flera brister som allvarligt försvårar förutsättningarna för eleverna att nå målen för utbildningen, om det inte av särskilda skäl är obehövligt.

Skolinspektionen har i beslut den 15 april 2015, vid ett vite om 700 000 kr, förelagt Kungälv kommun att åtgärda brister som kommunen på nytt genom detta beslut föreläggs att åtgärda. Enligt beslutet skulle Kungälv kommun senast den 10 augusti 2015 ha vidtagit åtgärder för att avhjälpa påtalade brister.

Beslut

2015-10-02

25 (27)

Dnr 43-2014:8047

Av kommunens redovisning framgår att kommunen påbörjat sitt arbete med att åtgärda de påtalade bristerna direkt efter Skolinspektionens beslut i april 2015 och att åtgärder alltsedan dess vidtagits löpande. De åtgärder som satts in hitills förefaller vara relevanta och genomtänkta. Skolinspektionen kan dock konstatera att det finns åtgärder som ännu inte hunnit sättas in och att bristerna i verksamheten kvarstår. Huvudmannen har således inte hunnit färdigt inom den tid som föreskrivits. Detta talar för att Skolinspektionen nu bör begära ett utdömande av vitesbeloppet. Det kan dock inte bortses från att en central förklaring till att alla åtgärder inte hunnit sättas in ännu synes vara att eleverna (p.g.a. sommarlovet) inte varit på plats i skolan under en stor del av den tid som kommunen haft på sig och att någon löpande utbildningsverksamhet därmed inte kunnat bedrivas. Utan elever på plats i verksamheten är en del av åtgärderna svåra att genomföra och flera av åtgärderna, såsom ex. utvärdering av redan insatta åtgärder, kräver dessutom att utbildningsverksamhet hunnit pågå under en viss sammanhängande tid. Att bristerna inte avhjälpes i tid måste ses mot denna bakgrund. Skolinspektionen anser därför att det, trots att kommunen inte följt Skolinspektionens föreläggande, finns skäl att denna gång inte begära ett utdömande av vitesbeloppet. Skolinspektionen avstår således från att begära utdömande av vitet.

Som konstaterats ovan uppfyller Kungälv kommun fortfarande inte de krav som följer av de författningar som gäller för verksamheten. Kommunen föreläggs därför, på nytt, att avhjälpa bristerna genom att vidta de åtgärder som beskrivits ovan.

De brister som kunnat konstateras inom det aktuella området är av allvarligt slag. Bristerna har – som Skolinspektionen konstaterade i sitt beslut den 15 april 2015 – fått, och riskerar, om de inte avhjälpes, att fortsatt få påtagliga konsekvenser för eleverna. Det är därför av största vikt att bristerna rättas till och att detta sker så snart som möjligt. Som konstaterats ovan så har huvudmannen påbörjat ett arbete för att avhjälpa bristerna, men mycket arbete kvarstår. Skolinspektionen bedömer – mot ovanstående bakgrund och med beaktande av att huvudman och rektor tidigare visat på en oförmåga att komma till rätta med brister i verksamheten – att ett påtryckningsmedel krävs för att försäkra att de åtgärder som påbörjats respektive planeras verkligen fullföljs på ett effektivt sätt. Mot ovanstående bakgrund, och med beaktande av övriga omständigheter som framkommit i ärendet, finner Skolinspektionen att föreläggandet även denna gång bör förenas med vite.

Skolinspektionen vill understryka vikten av att de påtalade bristerna är avhjälpna till den 15 januari 2016, dvs. det datum nu aktuellt föreläggande löper ut. Alla åtgärder som kommunen anser nödvändiga för att avhjälpa de aktuella bristerna ska då redan ha satts in och kommunen ska också till dess ha tagit

Beslut

2015-10-02

26 (27)

Dnr 43-2014:8047

fram nödvändigt underlag för att kunna visa på att insatta åtgärder fått avsedd effekt och bristerna därmed avhjälpes.

På Skolinspektionens vägnar

Peter Ekborg
Avdelningschef

Erik André
Föredragande

Hur man överklagar, se bilaga 1

Bilagor

Bilaga 1: Överklagandehänvisning

Bilaga 1: Överklagandehänvisning

Skolinspektionens beslut om föreläggande med vite får överklagas hos allmän förvaltningsdomstol. Överklagandet ställs till Förvaltningsrätten i Stockholm, men ska skickas eller lämnas till Skolinspektionen, Box 2320, 403 15 Göteborg.

Överklagandet ska ha inkommit till Skolinspektionen inom tre veckor från den dag då klaganden fick del av beslutet. Om klaganden är en part som företräder det allmänna ska överklagandet dock ha inkommit inom tre veckor från den dag då beslutet meddelades.

I skrivelsen ska anges vilket beslut som överklagas och vilken ändring som önskas. De skäl som finns för ändring bör också anges. Skrivelsen ska vara undertecknad av klaganden eller dennes ombud.